

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 februarie 2017

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Brigai Sergiu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Nirca Stepan XXXXXX, născut la
XXXXXX, originar și domiciliat în
or.XXXXXXXXXX, str.XXXXXXXXXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 10.07.2015 - 24.06.2016;

2. Instanța de apel: 12.08.2016 - 28.11.2016;

3. Instanța de recurs: 17.01.2017 - 22.02.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 24 iunie 2016, Nirca Stepan a fost achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.c), d) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, prin rechizitoriu, Nirca Stepan se învinuiește de faptul că, pe parcursul lunii aprilie 2013, activând în calitate de paznic la SA „Agroservice-Criuleni” din or.XXXXXXXXXX, str.XXXXXXXXXXXXXX, având intenția de a sustrage bunurile ce aparțin altei persoane, prin alegere de chei, a pătruns într-un container în care se afla la păstrare marfa magazinului nr.2 al acestei întreprinderi, de unde pe ascuns a sustras produse de uz casnic în sumă totală de 9860 lei, pe care le-a însușit, astfel cauzându-i părții vătămate SA „Agroservice-Criuleni” o pagubă materială considerabilă.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care S.Nirca să fie recunoscut vinovat și condamnat conform învinuirii înaintate, la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 2 ani, pe motiv că vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.c), d) Cod penal, a fost demonstrată pe deplin prin probele din cadrul urmăririi penale, cât și cele cercetate în instanță, care sânt pertinente, concludente, utile și legal administrate, și anume declarațiile părții vătămate S.Plămădeală, a martorilor G.Boșneaga, T.Bondarenco, D.Bondarenco, E.Zubova, S.Casap, cât și probele scrise, pe care instanța neîntemeiat le-a pus la baza sentinței de achitare, constatând că acestea nu demonstrează faptul sustragerii bunurilor în valoarea în care fapta inculpatului să fie apreciată ca infracțiune, de rând ce acestea dimpotrivă probează faptul că anume inculpatul a săvârșit infracțiunea de sustragere; - incorect instanța a dat apreciere critică formularului INV, prin care se invocă consemnarea rezultatelor inventarierii la SA „Agroservice-Criuleni”, constatând că în acest act nu se reflectă valoarea bunurilor sustrate, ci a bunurilor prezența cărora a fost constatată; - incorect instanța

nu a apreciat ca probă pertinentă procesul-verbal de cercetare la fața locului, în cadrul căreia la G.Boșneaga a fost ridicată o bobină de cod-tros, pe motiv că acesta nu este un obiect de uz casnic și nu se regăsește în lista mărfurilor prezente în container, și nici în fabula învinuirii, de rînd ce reprezentantul părții vătămate, în cadrul cercetării judecătorești a indicat că acest obiect este utilizat în viața cotidiană în calitate de stofă pentru a usca hainele, fapt ce-l atribuie la categoria produselor de uz casnic, astfel că instanța neîntemeiat l-a achitat pe S.Nirca, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de procuror.

Instanța de apel în motivarea soluției sale a indicat că, prima instanță, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, dînd probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungînd la concluzia privind nevinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.c), d) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii,

Concomitent, instanța de apel supunînd aprecierii probele prezentate de acuzare, și anume: declarațiile reprezentantului părții vătămate S.Plămădeală, ale martorilor G.Boșneaga, T.Bondarenco, D.Bondarenco, E.Zubova, S.Casap, cât și probele scrise: - formularul INV- 3 din 16.09.2013, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 21.01.2014, a conchis că aceste probe nu confirmă vinovăția inculpatului S.Nirca de săvârșirea infracțiunii pentru care a fost pus sub învinuire, deoarece acestea nu relevă faptul sustragerii bunurilor în valoarea în care fapta inculpatului să fie apreciată ca infracțiune, și anume că inculpatul ar fi sustras bunurile SA „Agroservice-Criuleni” în valoare totală de 9860 lei.

Astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a constatat că în actul de învinuire nu au fost indicate denumirile bunurilor sustrase, prețul fiecărei unități în parte și cantitatea acestora, care în total ar valora 9860 lei, că actul de inventariere nu poate fi luat drept probă, deoarece acesta nu reflectă valoarea bunurilor sustrase ci a bunurilor prezența cărora a fost constatată.

Din aceste motive, instanța de apel a considerat că argumentele invocate de procuror în apel, și anume că instanța nu a apreciat juridic corect declarațiile martorilor, că la baza sentinței adoptate au fost puse doar declarațiile inculpatului, care urmau a fi apreciate critic din punct de vedere al veridicității lor, că instanța de fond la emiterea sentinței nu a ținut cont de probe administrate în cadrul cercetării judecătorești și de circumstanțele stabilite, care confirmă vinovăția inculpatului, sunt nefondate, urmînd a fi respinse, din motiv că prima instanță întemeiat a constatat faptul că declarațiile martorilor nu relevă faptul sustragerii bunurilor în valoarea în care fapta inculpatului să fie apreciată ca infracțiune, a examinat minuțios cauza și a apreciat corect probele acuzării și probele apărării din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, ce justifică lipsa elementelor infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.c) și d) Cod penal în acțiunile inculpatului S.Nirca.

Mai mult, instanța de apel a considerat că nu poate reține ca probe pertinente și concudente ce ar sta la baza unei sentințe de condamnare cererea președintelui SA „Agroservice Criuleni”, prin care a fost solicitată tragerea la răspundere penală a lui S.Nirca și procesul-verbal de cercetare la fața locului, de rînd ce nici partea vătămată și nici acuzatorul de stat nu au dovedit sustragerea bunurilor materiale în suma indicată, și anume nu au fost indicate denumirea, prețul fiecărei unități și cantitatea bunurilor, care în total ar valora 9860,0 lei.

Astfel, instanța a conchis că de către prima instanță, legal și întemeiat s-au dat apreciere probelor: - procesul-verbal de cercetare la fața locului din 21.01.2014, de examinare

a bobinei din aliaj metalic din 06.03.2014, acestea fiind nepertinente la cauză, ori cord-trosul nu este un obiect de uz casnic și nici nu figurează în lista mărfurilor prezente în container, iar argumentul acuzării, precum că acesta era folosit în viața cotidiană în calitate de sfoară pentru a usca hainele, nu poate fi reținut, deoarece acest bun nu se regăsește nici în învinuirea adusă inculpatului în rechizitoriu.

În sensul celor constatate, instanța de apel a reținut principiul fundamental al prezumției nevinovăției ca principiu de bază al Convenției Europene pentru Drepturile Omului și al legislației procesuale naționale, astfel încât, sarcina probațiunii revine organului de urmărire penală și acuzatorului de stat, persoana indiferent de calitatea procesuală într-un proces penal nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa. Acuzatorul în acest sens nu a întreprins măsuri, nu a prezentat probe nici suplimentar celor existente, astfel încât s-au omis orice posibilități legale de a mai dovedi cumva vinovăția lui S.Nirca.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) lit.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și remiterea cauzei la rejudecare, motivând că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea hotărârii nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, deoarece instanța de apel nu a argumentat motivele admiterii sau respingerii probelor prezentate atât de învinuire, cât și de apărare; - instanțele de fond dispunând achitarea inculpatului, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii, nu au motivat care anume element al infracțiunii incriminate lipsește în acțiunile acestuia; - instanța de apel nu s-a expus asupra declarațiilor martorilor D.Bondarencu, confirmate de martorul T.Bondarencu, a reprezentantului părții vătămate S.Plămădeală, care dimpotrivă demonstrează vina lui S.Nirca; - motivarea soluției instanței este una sumară și incompletă, fără a fi stabilite temeiurile de fapt și de drept, care ar fi dus la respingerea apelului.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, procurorul a invocat drept temei de casare a hotărârii judecătorești art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când aceasta nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizând acest temei în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat.

După cum rezultă din textul recursului, recurentul consideră că instanța de apel, menținând sentința de achitare a inculpatului, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu și-a motivat soluția în acest sens și nu a dat o apreciere multilaterală și obiectivă probelor prezentate de partea acuzării.

Astfel, în motivarea poziției sale, recurentul descrie o parte din materialele cauzei: – procesele-verbale de audiare a reprezentantului părții vătămate, a martorilor D.Bondarencu și T.Bondarencu, însă nu argumentează ilegalitatea hotărârii instanței de apel din punct de vedere al erorilor de drept, ce ar fi fost comise la judecarea cauzei.

Totodată, în recursul respectiv nu se specifică asupra căror motive concrete, invocate în apel, nu s-a pronunțat instanța în raport cu circumstanțele relevate în partea descriptivă a deciziei contestate și care ar fi esența circumstanțelor că hotărârea adoptată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fiind omisă în totalitate argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Instanța de recurs, analizând textul deciziei atacate constată că, temeiurile invocate de către recurent, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat, deoarece instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art.414, 417 alin.(8) Cod de procedură penală și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, aceasta cuprinzând și motivele pe care se întemeiază soluția. Potrivit textului deciziei recurate se constată că, instanța de apel a cercetat toate probele prezentate în cauză și le-a apreciat din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității acestora, care au primit o apreciere la justa valoare, iar concluziile instanței sânt corecte și întemeiate.

Colegiul penal remarcă că, *latura obiectivă* a infracțiunii prevăzute de art.186 Cod penal, are următoarea structură – fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea de luare ilegală și gratuită; - urmările prejudiciabile sub formă de prejudiciu patrimonial efectiv; - legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile; - modul ascus.

Latura subiectivă a infracțiunii se manifestă prin vinovăție intenționată, deoarece este obligatorie prezența scopului de cupiditate, caracterizându-se prin vinovăție sub formă de intenție directă.

Instanța de apel, reieșind din dispozițiile normei sus menționate, just a conchis că în acțiunile inculpatului lipsește realizarea laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit.c) și d) Cod penal, deoarece lipsește legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile. Mai mult, instanța de apel menținând soluția primei instanțe, corect a stabilit că actul de inventariere nu reflectă valoarea bunurilor sustrase, ci a bunurilor care se aflau la momentul inventarierii în depozit, iar partea acuzării, cât și partea vătămată nu au adus probe ce ar fi demonstrat faptul care anume bunuri materiale ar fi fost sustrase de S.Nirca cu indicarea denumirii acestora, prețului fiecărei unități și cantitatea lor.

Astfel, acuzarea nu a prezentat probe convingătoare în urma cărora s-ar trage concluzia că anume S.Nirca, a sustras pe ascuns bunuri materiale ale SA „Agroservice-Criuleni” în sumă de 9860 lei.

Prin urmare, instanța de apel corect a conchis că argumentele acuzării, precum că vinovăția inculpatului se demonstrează prin materialele cauzei: - declarațiile reprezentantului părții vătămate S.Plămădeală, a martorilor D.Bondarenco și T.Bondarenco, nu pot fi reținute, deoarece probele respective nu demonstrează că inculpatul ar fi sustras pe ascuns bunurile altei persoane în sumă de 9860 lei și nu dau temei pentru stabilirea vinovăției inculpatului.

De asemenea, instanța de recurs va respinge și afirmația recurentului, precum că instanța a constatat faptul sustragerii, însă nu în valoarea incriminată, prin ce a lăsat loc de interpretare că inculpatul nu a comis o infracțiune, dar o contravenție de sustragere în proporții mici, deoarece însuși învinuirea înaintată inculpatului nu este clară și precisă din care s-ar deduce constul bunurilor (marfă de uz casnic) care s-au aflat în depozitul SA „Agroservice-Criuleni” până la inventariere, pentru a putea deduce care este diferența bunurilor după inventarierea efectuată la 16.09.2013, denumirea și cantitatea acestor bunuri, cât și prețul lor.

La acest capitol se reține că, potrivit art.281 alin.(2), 296 alin.(2) Cod de procedură penală, actul de învinuire trebuie să cuprindă formularea învinuirii cu indicarea datei și locului, mijloacelor și modului de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei.

Conform ordonanței de punere sub învinuire, S.Nirca este acuzat că „*activînd în calitate de paznic la SA „Agroservice-Criuleni”...a pătruns într-un container în care se afla la păstrare marfa magazinului nr.2 al acestei întreprinderi, de unde pe ascuns a sustras*

produse de uz casnic în sumă totală de 9860 lei, pe care le-a însușit... ” (f.d.60).

În pofida prevederilor enunțate supra, organul de urmărire penală nu a indicat, nici constatat, în ordonanța menționată, ce bunuri a sustras inculpatul, denumirea, cantitatea și costul acestora. Prin urmare, rezultă că învinuirea înaintată lui S.Nirca este una incorectă, incompletă și neclară.

Totodată, Colegiul penal atestă că, conform art.8 alin.(1) Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă, mai mult ca atât nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea inculpatului.

Potrivit art.24 alin.(2), 325 Cod de procedură penală, instanța de judecată nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

La fel, conform art.389 alin.(1) Cod procedură penală, sentința de condamnare poate fi adoptată numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar îndoielile care nu pot fi înlăturate, trebuie să fie interpretate în favoarea inculpatului.

Reieșind din dispozițiile normelor menționate supra, instanța de judecată nu este în drept să completeze învinuirea cu circumstanțe care ar justifica-o și care ar agrava situația inculpatului, să-și întemeieze soluțiile pe presupuneri și dubii, dispoziții de care s-au condus instanțele de fond la judecarea cauzei.

Deci, reieșind din circumstanțele expuse, Colegiul penal concluzionează că, instanțele de fond legal și întemeiat au adoptat hotărâri de achitare în privința lui S.Nirca. Totodată, argumentele recurentului, precum că instanța de apel incorect și unilateral a apreciat probele administrate în cauză, iar declarațiile inculpatului urmau a fi apreciate critic, nu pot fi reținute ca temei de admitere a acestui recurs.

Colegiul penal constată că, instanța de apel s-a expus asupra tuturor probelor, ilucidând faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, cercetând amănunțit aspectele învinuirii înaintate și a apreciat, conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, fiecare probă, iar în concluziile sale a motivat admiterea unor probe și respingerea altora, conform art.394 Cod de procedură penală. Astfel, din cuprinsul hotărârii atacate se constată că, probele indicate de procuror au fost analizate detaliat și asupra acestora instanța de apel s-a expus motivat și întemeiat prin argumente fundamentate în fapt și în drept.

Prin urmare, Colegiul penal statuează că, nu se constată prezența dubiilor privind nevinovăția inculpatului în săvârșirea fapei incriminate acestuia.

În aceste condiții, instanța de recurs consideră că, în speța examinată nu au fost constatate erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate. Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Instanța de apel, conform art.414 alin.(3) Cod de procedură penală, s-a pronunțat detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar probele administrate au primit o apreciere la justa lor valoare. Dezacordul autorului recursului cu aprecierea acestora de către instanța de apel, nu se încadrează în temeiurile de recurs, prevăzute de art.427 Cod de procedură penală.

În consecință, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar și, potrivit legii, decide asupra inadmisibilității recursului declarat de procuror ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Brigai Sergiu împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2016 în cauza penală în privința lui Nirca Stepan, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 martie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu